

Forfatter: Heiberg, Johan Ludvig

Titel: Udrag fra Nye digte - 1841

Citation: Heiberg, Johan Ludvig: "Nye digte - 1841", i Heiberg, Johan Ludvig: *Nye digte - 1841*, udg. af Klaus P. Mortensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, cop. 1990, s. 177. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergjl05val-shoot-idm140194649514896/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Nye digte - 1841

- 100 *Attraa*: længsel, begær. – *lader* ... *viger*: bydeform: lad ... *vig*. – *Raa*: rådyrhun.
- 104 *skrækker*: skræmmer, gør bange.
- 106 *Quide*: sorg.
- 107 *Baade*: gavn.
- 109 *Slutteren*: bødlen.
- 113 *Byfogden*: varetog på kongens vegne politimæssige og andre administrative opgaver.
- 114 *skrive*: registrere. – *rørlige Sager*: løsøre, dvs. flytbare enkeltgenstande. – *skyldige Tjener*: høflighedsfrase, svarer til serviteur jf. n.t. s. 48.
- 115 *oppebie*: afvente
- 118 *See, Tiden*: kordrengene synger en tillempet version af den gamle begravelsessalme fra 1686: »Hvo veed, hvor nær mig er min Ende,/ See, Tiden meget hastig gaer;/ Hvor let og snart kan det sig hælde,/ At jeg mit Vandre-Budskab faer!»
- 121 *Braad*: brod. – *denne skinnende Slange*: hendes hånd eller arm?; spiller måske på slangen som symbol for synden og kvinden. – *Dispyt*: diskussion.

Protestantismen i Naturen. En Mysterie

- 123 *Mysterie*: gr.: kult forbeholdt de indviede.
- 126 *Huld*: smukt.
- 130 *Ved Lyset*: hentydning til Kristus, som i evangelierne forbindes med lyset, tydeligst i Johs. 8,12: »Jeg er Verdens Lys».

Reformationskantaten

Kommenterende resumé af Erik Dal

I: Reformationens lære afklarede for 300 år siden menneskets blik og tanke, som dermed vendte tilbage til den sande gud. II: Sandhedens stjerne lyste ved Jesu fødsel over Bethlehem, på reformationstiden derimod inde i mennesket selv. III: Men det er ikke nok! Budskabet skal spredes. Martin Luther opbrænder i 1520 den pavelige bulle, der stempler ham som kætter – et modstrykke til, at den katolske kirke i 1415 dømte og brændte den böhmske reformator Johan Hus. (Hans navn begynder Gås, og efter sagnet sagde han på bålet, at nu omkom gåsen, men efter ham skulle der komme en *svane*, som man ikke ville få dræbt). IV: Med klostervæsenet ophæves ægteskabsforbudet for kirkens tjenere, og Luther selv ægter i 1526 den tidligere nonne Catharina af Bora. Vielsen er en både juridisk og religiøs pagt. V: Sandhedens stjerne fra Jesu fødsel skal lyse over hele verden. VI: Kurfyrst Frederik den Vise af Sachsen skjulte i et års tid Luther på klippeborgen Wartburg i Thüringen. Her oversatte han Det ny Testamente på tysk, banebrydende for tyske og andre lu-